

PREDGOVOR

Do sada sam napisao brojne studije i monografije iz oblasti fiziologije za poslediplomce i doktore medicine različitih specijalnosti, pa reših da napišem i kratak pregled *Medicinske fiziologije*. Sve metodске jedinice iz fiziologije više godina sam predavao na medicinskim fakultetima u Beogradu, Prištini, Kragujevcu, Srbiju. Pre nego što sam počeo da pišem ovu knjigu, osnovna vodilja bila mi je da sam drugovao sa onima za koje pišem, a znam da mnogi autori nemaju vremena, a ni volje da razumeju studentske muke u sudaru sa obiljem informacija iz medicine, posebno iz fiziologije. Za fiziologe celina je značajnija od zbira pojedinačnih vrednosti. Zato je ključno izdvojiti i naglasiti (boldovati) bitne stvari i hijerarhijski prilagoditi pojedinačne karike celini funkcije. Isticanjem bitnog, jednostavnije i brže može se doći do celine. Razumevanje jednog homeostatskog mehanizma u celini, motiviše studenta da ga bolje nauči, usvoji i osposobi se za primenu tog znanja u praksi. Dakle, ne samo da zna, već da znanje **ume** i da primeni.

Potrebno je dugo pedagoško iskustvo da se u radu sa studentima postigne *zlatna sredina između složenosti i jednostavnosti*. Ako se izjednače svi detalji i zajedno iznese gomila njih, to može više da optereti, demotiviše i dezorijentiše studenta nego da ga natera da radi. Ipak, ne smeju se previše ni uprostiti fiziološki mehanizmi, jer se tako kod studenata može stvoriti konfuzija u nabranjanju činjenica, bez stvaranja prave celine o datom mehanizmu i stavljanja činjenica u kontekst funkcije. Zato je, po ukusu izvesnog broja studenata, tekst dat i *petitom*, kao šansa najboljima da se detaljnije upoznaju sa **najsavremenijim** saznanjima. *Petitom* je ponekad data i klinička primena uz **fiziološka razmatranja**. Na kraju svakog poglavlja nalazi se bibliografija za one koji žele šira objašnjenja, a na kraju svake metodске jedinice dat je *kompendijum na engleskom jeziku*. Mislim da će to podjednako dobro doći i našim studentima koji slušaju nastavu na engleskom jeziku (BUSME), ali

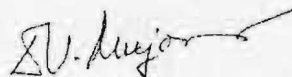
i studentima na srpskom da teže svetskim standardima i upoređivanju sa svetom. Nemojte se iznenaditi kad u rešavanju problema naidete na različite **primere** u engleskom i srpskom tekstu. To je namerno urađeno da bi najvredniji imali što više prakse u predviđanju, analitičnosti i sticanju veštine u rešavanju medicinskih problema.

Najbolji recenzent za ovu knjigu bio bi AC Guyton, ali njega, na žalost, nema. John Hall i JW Fisher su u toku pisanja ove knjige bili sa mnom u stalnom kontaktu. **Ova knjiga je namenjena našim studentima**, ali su dati kratki pregledi svakog dela, odnosno compendium na engleskom jeziku. Upoređujmo se sa svetom i nastojmo, kao i u sportu, da budemo najbolji.

Knjiga je pisana po ukusu i za potrebe studenata, a ne po ukusu nastavnika. Takav pristup trebalo bi da bude pokretačka snaga u medicinskoj edukaciji. Učenje činjenica samo je prva faza u učenju fiziologije. Potrebno je dalje povezati fakte, stvarati celinu i usvajati je, tako da *celina bude veća i snažnija od zbira pojedinačnih činjenica*. To će student postići ako uz čitanje ove knjige bude *aktivan* na predavanjima, posebno na *seminarima* i praktičnim vežbama.

Saizdavač za ovu knjigu je Univerzitet u Prištini, u čijoj sam izgradnji učestvovao od samog osnivanja, a jedan od recenzenata je rektor tog Univerziteta, prof. dr R. Papović, inače ekspert biologije na molekularnom nivou. Izdavač je *A-Z Book*, na čijem čelu je inventivni sportski pregalac, gospodin Mile Tomić. Uz sve poštovanje i uvažavanje recenzenata, *ja relevantno i najkompetentnije mišljenje očekujem od studenata, i to sa svih Univerziteta YU prostora*. Ako studenti prihvate ovu knjigu, to će mi biti najveća satisfakcija za uložene napore i dati snagu da sa saradnicima iz Beograda i drugih medicinskih fakulteta u SCG radim na permanentnoj modernizaciji sadržaja programa.

VM Mujović

Septembar, 2004.

Tel. i faks: 381/11/36-11-539

E-mail: Vujomij@Eunet.yu